

Protokoll fört vid möte med RMR:s Biobränslekommitté**Datum:** 2017-03-02**Plats:** Arlanda

Deltagare: Staffan Dalbrink Mellanskog ordf, Lars Björklund SDC/VMU sekreterare, Lina Hellberg SDC, Johan Adolfsson VMF Syd, Fredrik Hansson VMF Qbera, Anders Andersson Södra Skogsenergi, Thomas Esbjörnsson Sveaskog, Magnus Larsson Stora Enso Bioenergi, Anders Löfgren Skellefteå Kraft, Fredrik Engström Falun Energi, Mia Iwarsson-Wide Skogforsk

Frånvarande: Karl Sandstedt Göteborg Energi, Jonas Torstensson Eon. Simon Hellgren / Peter Bräcke, SCA.

1 Mötets öppnande

Ordförande öppnade mötet.

Dagordningen godkändes. En övrig fråga rörande kvalitetsbestämning av RT-flis anmälades.

Till att jämte ordföranden justera dagens protokoll valdes Anders Andersson.

Föregående protokoll gicks igenom och godkändes. Det påpekades att uppdraget till VMU, att ta fram förslag på två standardskopor, kvarstår. Lars informerade att informationsmaterial om provtagning, och kontroll, för torrhaltsbestämning lagts på www.SDC.se filen virkesmätning.

2 Effektmål och PENG-analys

Lars B beskrev inledningsvis hur arbetet med effektmål och PENG-analys bedrivits. I början av 2016 formulerades effektmål kopplade till VMU:s aktiviteter. Dessa diskuterades på RMR-seminarium i januari 2017 varvid effektmålen reviderades och kompletterades. RMR beslöt be kommittéerna att fortsätta arbetet med att beskriva effektmål samt att göra en PENG-analys. PENG (Prioritering Efter Nyttogrunder) innebär att bedöma intäktsökningar och

kostnadssänkningar som effekt av utvecklingsaktiviteter. Kommittén ska sammanställa ett underlag till RMR inför dess septembermöte.

Mötesdeltagarna delades in i tre grupper. Deltagarna uppmanades utgå från sina företag/organisationer och diskutera förslaget nedan.

- Är dagens mål / effektmål tillräckligt tydliga?
- Vad innebär de konkret för ”mitt” företag?
- Saknas något?
- Etappmål? Prioriteringar?

Trädbränslen - målsättning för 2018

Laguppfyllande mätning (inkl. kontroll) av trädbränslesortiment vid terminaler och värmeverk. Att utveckla befintliga och nya mätmetoder för i första hand måttslagen TTV och MWh. (Bränsleved, se massaved och skördarmätning)

Trädbränslen – Effektmål (förslag)

1. Förbättring av trädbränslekedjans ekonomi via adekvat mätning/provtagning, samt snabb torrhaltsanalys, som i sin tur innebär rätt betalning för råvaran.
2. Sänkt mätningkostnad tack vare 1) ny provtagningsutrustning (t.ex. borrh), 2) anpassat (lägre) antal prov i såväl ordinarie mätning som i kontrollen, 3) fler vägtyper för vägning av fordonslast, 4) fjärrmätning/bildövervakad vid mottagning.
3. Produktifiering. Vad är möjligt att mäta? När gör vi affärer enligt nya produktdefinitioner?
4. Kollektivmätning. Hur kan detta hanteras/kan det hanteras för alla sortiment?
5. Fortsatt utrullning av mättningsinstruktioner samt kontrollrutiner. ”VMF/SDC Standardsäkrad bränsleprovtagning” – hur?
6. Prognosmodeller. Lägesbyten – verktyg. ”Kan vi spara 100-200 mkr/år?”
7. Från ”license to operate” (VML) till utveckla/skapa mervärden
8. Kamerateknik – fjärrmätning
9. Vision. ”Den obemannade, helautomatiska mätstationen för sönderdelade skogsbränslen”

I gruppredovisningarna framfördes bland annat:

- Viktigt med likriktning av mätning och provtagning. Gävle-Dala-gruppen är ett föredöme.
- Största ekonomiska potentialen ligger i sänkta transportkostnader. Det förutsätter fler lägesbyten, vilket förutsätter bättre produktifiering, vilket förutsätter bättre prognos/mätning av relevanta produkttegenskaper. Även administrativt krångel måste minimeras. Idag är det endast några få procent som lägesbytes.
- Såväl produktifiering som momentana mätvärden (för sortering av råvara) kan leda till högre verkningsgrader i förbränningen. Högre verkningsgrad förbättrar ekonomin och minskar risken för spetsförbrukning av olja (därmed ett miljöargument).

- Utökad produktifiering kan medföra att de som producerar flis för ett visst värmeverk ses som en gemensam produktionsresurs, och då har behov av samma information om hur exempelvis flisaggregatet ska ställas in.
- Utveckling av ny mätteknik måste beakta att det finns ett stort antal små värmeverk där dyra utrustningar inte kan räknas hem.
- Vid vissa värmeverk finns idag flera mätande företag. Att det blivit så är oroande eftersom det kan leda till ökade mätningsekstnader, främst för kontrollverksamheten.
- Kollektivmätning borde kunna tillämpas i högre utsträckning. Främst för sågverkens biprodukter, men även råviktskollektiv för skogsbränslen vore tänkbart.
- Samplingfrågor, dvs att ta lämpligt antal representativa torrhaltsprov, är mycket viktiga.
- Fjärrmätning bör ha en stor potential för biobränslen. Främst i form av fjärrövervakning av moment i mätningen som utförs av chaufförer.

Ordförande sammanfattade gruppdiskussionerna:

- Inga nya effektmål identifierade, men listan behöver redigeras och omstruktureras
- Produktifiering är grunden för punkt 6 ”prognosmodeller-lägesbyten” vilket är det PENG-mässigt viktigaste effektmålet

3 Produktifiering

VIOL 3

Lina Hellberg och Erik Thuresson föredrog ett informationsmaterial om VIOL 3 som omfattade mätningstjänster, sortimentsstruktur och prISRäkning. Föredragningen inkluderade genomgång av principer och arbetssätt rörande utvecklingen av VIOL 3.

Nytt projekt på Skogforsk

Mia Iwarsson gav en kort repetition av det projekt Skogforsk bedrev 2014-2015: ”Produktegenskaper för skogsbränsle”. Inom detta ESS-projekt utarbetades ett förslag till karaktärisering och indelning (produktifiering) av skogsbränslen baserat på dess fukt- och askhalt samt fraktionsstorlekar. Hon fortsatte med att informera att ett nytt projekt ”Produktifiera för optimal bränslebas (POB)” just godkänts av Energimyndigheten och Energiforsk. Innan arbetet startar behöver Skogforsk få bekräftelser från tilltänkta deltagare att de fortfarande vill medverka i projektet i enlighet med den preliminära projektplan som utarbetades i september 2016. Då samtliga behöver tid för att allokera resurser för projektet kan projektet knappast startas förrän efter semestrarna. Innan dess ska projektplanen uppdateras.

4 Status för pågående verksamhet och utvecklingsaktiviteter

Lars Björklund VMU

- Det utkast till kontrollanvisning för skotarvågning som tagits fram av VMU/VMF ska testas i samarbete med Sydved.

WWW.SDC.SE

Postadress: 851 83 Sundsvall | Besöksadress: Skepparplatsen 1 | Tel: 060-16 86 00 | Kundtjänst tel: 060-16 87 00

Fax:060-16 86 39 | Org nr: 789200-4461 | Bankgiro: 180-4731

- Mantex mätare för energiinnehåll, torrhalt och askhalt: VMU/VMK har tagit del av preliminära resultat från tester Skogforsk genomfört. Dessa pekar på att ytterligare kalibrering och justering behöver göras innan mätningstekniskt godkännande blir aktuellt.

Fredrik Hansson VMF Qbera

- Planerna för fjärrmätning av travmätning (mest massaved) omfattar i nuläget 13 mätplatser. För sex av dessa finns konkreta tidsplaner.
- Vid Söderenergi testas metoder för neddelning av torrhaltsprov. Neddelning är nödvändig när den totala provmängden är för stor för att kunna torkas i torkskåp.
- Vid Värtan mäts leveranser som kommer med tåg och båt. Utvärdering pågår för att kunna optimera uttaget av torrhaltsprov med avseende på noggrannhet vs kostnad.

Johan Adolfsson VMF Syd

- Fjärrmätning: en första CIND-anläggning ska installeras i Nymölla.
- Bestwoods NIR-mätning av torrhalt: anläggningen i Växjö var tänkt att ha automatisk positionering. Av säkerhetsskäl blev det istället halvautomatisering där utrustningens förslag behöver godkännas av operatören.
- I Trollhättan kommer en borr för torrhaltsprovtagning att installeras, liknande den i Mölndal.

5 Fjärrmätning av trädbränslen

Diskussion kring vad som skulle kunna mätas respektive övervakas (kvalitetssäkras) med hjälp av bilder och kameror.

6 Den uppskjutna konferensen – när, var, hur?

Konferensen bör genomföras som en inledande del av POB-projektet, se punkt 3, vilket skulle innebära början av september.

7 Övriga frågor

Johan Adolfsson beskrev behovet av tydligare beskrivningar av kvalitet på RT-flis. T.ex. definition av ”vitt” trä. Kommittén instämde i att detta är en angelägen fråga.

8 Kommande möten

Skypemöte måndag 29 maj kl 9.00 – 11.00

Skypemöte fredag 1 september kl 9.00 – 11.00

Livemöte 21-22 november

Lars Björklund
SDC/VMU
Sekreterare

Justeras

Justeras

WWW.SDC.SE

Postadress: 851 83 Sundsvall | Besöksadress: Skepparplatsen 1 | Tel: 060-16 86 00 | Kundtjänst tel: 060-16 87 00

Fax:060-16 86 39 | Org nr: 789200-4461 | Bankgiro: 180-4731

Per mail

Staffan Dalbrink, ordförande
Mellanskog

Per mail

Anders Andersson
Södra Skogsenergi

WWW.SDC.SE

Postadress: 851 83 Sundsvall | Besöksadress: Skepparplatsen 1 | Tel: 060-16 86 00 | Kundtjänst tel:
060-16 87 00

Fax:060-16 86 39 | Org nr: 789200-4461 | Bankgiro: 180-4731